

ся топятъ въ неѣ, както ся види това, кога ся нагрѣе стипца.

15. РАЗДѢЛЕНІЕ НА ПРОСТЫ-ТѢ ТѢЛА. —

Всичкы елементи за да ся изучать по-лесно подѣлени сѣ на два отдѣла; у първый ся смѣщать онѣзи, кои-то нѣмѣтъ металическый блясъкъ, и не сѣ добри проводници за топлинѣ и электричество; тѣхъ наричатъ МЕТАЛОИДЫ. А въ второй ся смѣщать всичкы МЕТАЛИ, кои-то имѣтъ противны свойства. У отдѣла на металоиды-тѣ влизать: кислородъ, водородъ, азотъ, вѣглеродъ, хлоръ, іодъ, сѣмпуръ, фосфоръ, мышакъ и кремній; а у отдѣла на металы-тѣ влизать: калий, натрій, калцій, магнезій, глиній и всичкы други метали.

Метали-тѣ ся дѣлять още на легкы и тѣжкы; първи-тѣ имѣтъ относително тѣгло подъ 5,0; а втори-тѣ надъ 5,0 т. е. едны-тѣ сѣ по-малко отъ 5 пѣти, а другы-тѣ повече отъ 5 пѣти по-тяжкы отъ водѣ-тѣ.

16. ПОЛЗА ОТЪ ХЫМІЖ-ТЖ. —

Като разлага тѣла-та Хымія-та иска да проникне въ онѣзи законы, по кои-то сѣ ся тѣ образували. Всичко, что-то Хымія-та е изнамѣрила, то е приспособено въ общежитіе-то, и учи техницы-тѣ (занаятчіе), земледельцы-тѣ и пр. какъ да си служатъ съ него. Хымія-та ны е научила да употрѣбывамы всичкы элементы за нашѣ ползѣ; тя ни е показала какъ ся правять отъ прѣстъ фарфоръ, — порцеланъ, отъ пѣськъ — стѣкло, отъ вѣгленъ — свѣтливъ газъ, отъ металы-тѣ — различни бои; тя ны е научила съ кои растенія трѣбува да ся хранимъ и отъ кои трѣбува да отбѣгвамъ; тя е изнамѣрила сапуна и го дала на хора-та, та съ него да си чистять